

10
GADI
PSIHOLOĢIJAS
IZGLĪTĪBAI
RSU

RĪGAS
STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

Psihologu profesionālā darbība un nodarbinātība

Sandra Mihailova
Asociētā profesore

Jeļena Koļesņikova
Docente

PSIHOLOĢIJAS
DIENAS

Saturs

- Psihologu likums
- Psihologu likums: Psihologa pārraudzība
- Psihologa pakalpojumi ārstniecības vidē
- Psihologa statuss ārstniecības vidē
- Psihologu nodarbinātība

Psihologu likums

- 2018. gada 1. janvārī stāsies spēkā.
- Mērķis: "regulēt psihologu profesionālo darbību, lai nodrošinātu kvalitatīvus psihologa profesionālās darbības pakalpojumus".

10
GADI
PSIHOLOĢIJAS
IZGLĪTĪBAI
RSU

Psihologu likums

- **Psihologa profesionālā darbība ir**
 - "psiholoģiskā izpēte (novērtēšana),
 - psihologa atzinuma sagatavošana,
 - konsultēšana individuāli, grupā vai organizācijā sniegta psiholoģiskā palīdzība, izmantojot profesionālās zināšanas un zinātniski pamatotas metodes" (Psihologu likums).

Psihologu likums

- **Psihologs–pārraugis** — sertificēts psihologs, kuram Psihologu sertifikācijas padome piešķirusi tiesības veikt psihologa pārraudzību attiecīgajā profesionālās darbības jomā.
- **Psihologa pārraudzība** — psihologa un psihologa–pārrauga sistemātiska sadarbība (individuāli vai grupā), kura balstīta uz līgumu un kuras mērķis ir pārraudzīt psihologa profesionālo darbību un pilnveidot viņa profesionālo izpratni un kompetenci, lai nodrošinātu iespējami augstvērtīgāku psiholoģiskās palīdzības sniegšanu un psihologa gatavību patstāvīgi veikt profesionālo darbību.

Psihologu likums

- Psihologi var īstenot savu profesionālo darbību sešās profesionālās darbības jomās:
 - 1) izglītības un skolu psiholoģija;
 - 2) darba un organizāciju psiholoģija;
 - 3) klīniskā un **veselības psiholoģija**;
 - 4) juridiskā psiholoģija;
 - 5) **konsultatīvā psiholoģija**;
 - 6) militārā psiholoģija.

Konsultatīvie psihologi

- Palīdz klientam (individuāli vai grupā) risināt visdažādākās ikdienas problēmas, sniedzot atbalstu personiskajā, attiecību, darba vai izglītības jautājumos, kā arī palīdz pārvarēt situācijas, kas prasa jaunus resursus, veicinot personības attīstību, piemēram, šķiršanās, zaudējumi, personības krīzes, sarežģījumi attiecībās, starppaaudžu konflikti u.c.
- Galvenokārt strādā privātpraksēs. Latvijā un arī citviet pasaulē šos speciālistus darbā pieņem dažādu nozaru darba devēji.

Veselības psihologi

- Sekmē indivīda, grupas, kopienas un sabiedrības fiziskās, garīgās un sociālās veselības saglabāšanu, slimību profilaksi un ārstēšanu.
- Identificē gan tos faktorus, kas sekmē veselību, gan tos, kas ir saistīti ar slimību cēloņiem un reakciju uz slimību, slimības uztveri, uzvedību slimības laikā.

Veselības psihologa pakalpojumi ārstniecības vidē

- Veselības psihologi ir ieguvuši kompetenci strādāt ar dažādu grupu klientiem / pacientiem dažādos ārstēšanas etapos / posmos
 - ārstēšanas plānošanā, prognozēšanā un ārstēšanas efektivitātes rezultātu novērtēšanā.
- gan monoprofesionāli, gan multiprofesionālajā komandā.
- Veselības psihologu pakalpojumu pieejamību jānodrošina primārajā, sekundārajā un terciārajā veselības aprūpē, gan ambulatorajās, gan stacionārajās ārstniecības iestādēs.

Psihologa pakalpojumi ārstniecības vidē

- Veselības psihologi veic psiholoģisko izpēti un sniedz psiholoģisku atbalstu pacientiem / klientiem un viņu tuviniekiem, veicot psiholoģiskās intervences dažādos ārstēšanas etapos, lai palīdzētu pārvarēt ar slimību saistītās psiholoģiskās problēmas.
- Veic pacientu izglītošanu ar mērķi sekmēt atbilstošu attieksmi pret slimību un savu veselības uzvedību (t.sk., sekmē pacientu līdzestību).

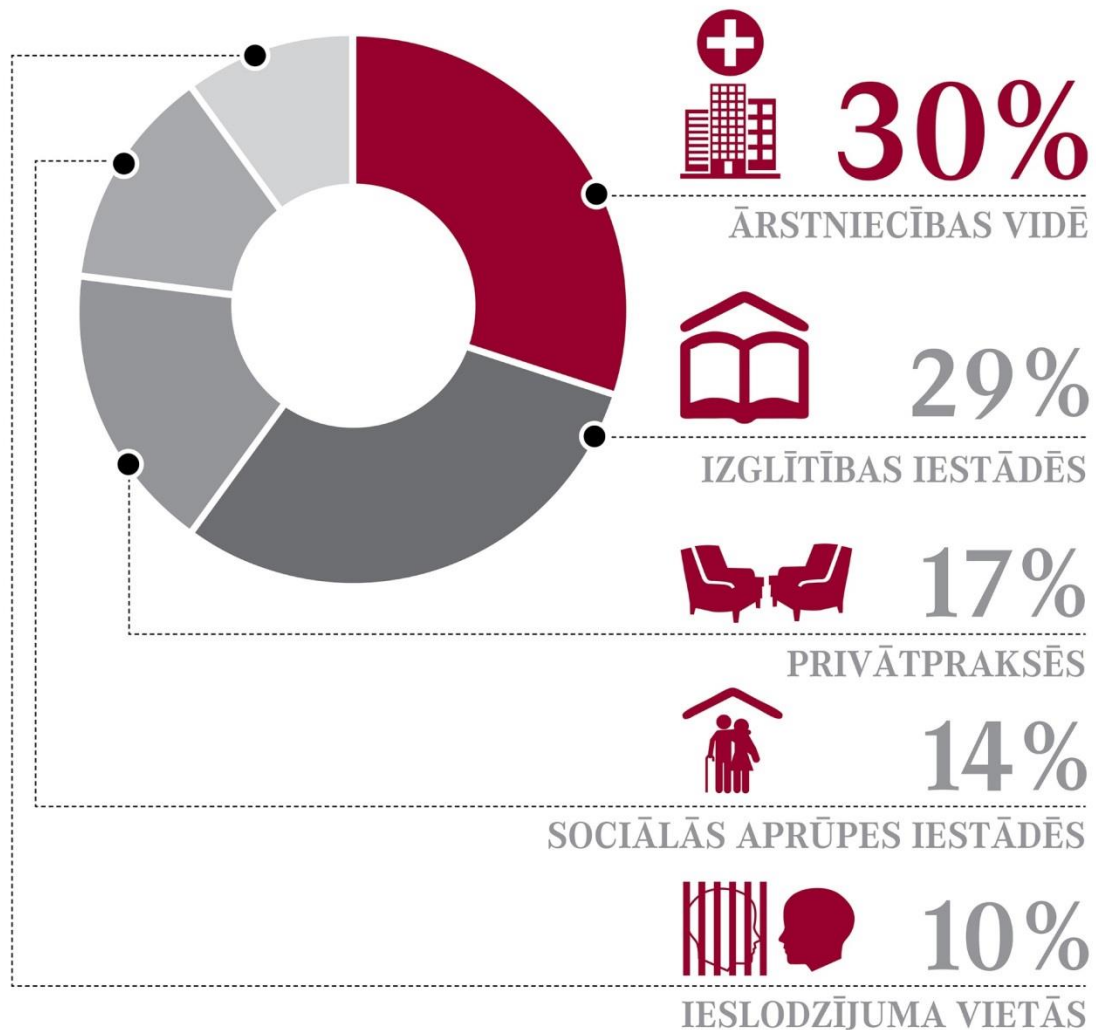
Psihologa statuss ārstniecības vidē

- Šobrīd Ārstniecības likums nosaka, ka nodarboties ar ārstniecību drīkst vienīgi ārstniecības personas, savukārt piedalīties ārstniecībā drīkst ārstniecības atbalsta personas.
- Psihologi neatbilst šiem statusiem, kas apgrūtina psihologu profesionālo darbību un pakalpojumu sniegšanu veselības aprūpes vidē, kaut gan medicīniskajā rehabilitācijā psiholoģijas tehnoloģijas ir ietvertas attiecīgo medicīnisko tehnoloģiju sarakstā, kā arī psihologi ir minēti arī Veselības aprūpes organizācijas noteikumos Nr.1529.

NODARBINĀTĪBA

2017. gadā anketēšanas rezultāti par maģistrantūras studiju programmas **“Veselības psiholoģija”** absolventu nodarbinātību uzrāda, ka viņi ir iesaistīti Latvijas darba tirgū dažādās vidēs, visvairāk – ārstniecības, rehabilitācijas un izglītības iestādēs.

Jautājumi diskusijai!

- Kādi psihologa pienākumi un darba uzdevumi ir vissvarīgākie ārstniecības vidē?
- Kā darba devēji varētu atbalstīt psihologa pārraudzības nodrošināšanu?
- Ko Jūs visaugstāk vērtējat psihologos, kas šobrīd strādā pie Jums un kādas izmaiņas Jūs vēlaties redzēt nākotnē psihologa darbā Jūsu iestādē?

